

سیب

سیب معمولی درختی است بومی اروپای شرق، آسیای غربی و نواحی شمال غربی کوه‌های هیمالایا، که از حدود ۶۰۰ سال پیش از میلاد مسیح در یونان به زیر کشت در آمده است. در جنس سیب بیش از ۳۰ گونه و ۶۰ زیر گونه وجود دارد که در سراسر نیم کره شمالی پراکنده هستند. در دامنه‌های غربی کوه‌های هیمالیا جنگل‌های گسترده‌ای از گونه‌های وحشی سیب وجود دارد.

گیاه‌شناسی

درخت سیب با نام علمی *Malus Pumila* از خانواده *Rosaceae* می‌باشد قسمت خوراکی میوه نهنج رشد کرده گل است که تخمدان را در بر گرفته است.

درخت سیب جزء درختان خزان‌دار بوده و دارای گل‌های دوجنسی کامل می‌باشد.

شرایط اقلیمی و خاکی

درخت سیب می‌تواند گستره دمائی وسیعی را تحمل کند و کشت آن تنها در نقاطی اقتصادی نیست که یا زمستان آن‌قدر سرد باشد (۴۰- درجه سانتی‌گراد) که شاخه‌ها خشک شوند و یا آن‌قدر گرم باشد که سرمای مورد لزوم درختان (۱۰۰۰ تا ۱۶۰۰ ساعت دمای کمتر از هفت درجه سانتی‌گراد) تأمین نگردد. افزون بر این، درخت سیب برای تولید میوه‌هایی با کیفیت مطلوب، در نقاطی کشت شود که هوا در یکی دو ماه آخر فصل رشد، به‌ویژه در شب‌ها، خنک باشد و گرنه میوه‌ها، طعم، مزه و قدرت انبارداری خود را تا حدود زیادی از دست خواهند داد. درخت سیب می‌تواند در هر خاکی که حاصلخیز و دارای دست کم ۲-۱ متر ژرفا باشد، رشد کند ولی خاک‌های لمونی که دارای مواد آلی کافی باشند برای آن مناسب‌تر هستند

سطح آب زیرزمینی نباید از ژرفای حداکثر دو متر بالاتر باشد.

تولید میوه

گل‌سیب از یک جوانه مخلوط مرکب - Mixed compound bud به‌طور انتهائی یا جانبی بر روی سیخک‌های - Spurs یک الی سه ساله (انواع متراکم - Compact یا سیخک‌زا - Spur type) یا بر شاخه‌های جوان یک ساله (انواع استاندارد - Standard) و یا روی هر دو (انواع نیمه استاندارد - Semi-standard) به‌وجود می‌آید که امروزه انواع سیخک‌زا، به دلیل رشد کمتر و متراکم‌تری که دارند، بیشتر مورد توجه می‌باشند. از یک هکتار باغ سیب معمولی، می‌توان تا ۵۰ تن محصول برداشت کرد که این مقدار در باغ‌های با درخت پاکوتاه می‌تواند به بیش از یکصد تن بالغ شود. اکثر ارقام سبب، خودنابارور - Self-Unfruitful می‌باشند و برای تضمین گرده‌افشانی کافی در باغ باید از درختان گرده‌زا استفاده شود. درختان گرده‌زا - polinizer tree باید از یک رقم مناسب (مثلاً رقم لبنانی زرد برای لبنانی قرمز و برعکس) گزینش و در لابه‌لای درختان اصلی کشت گردند. مرسوم‌ترین روش برای این کار کشت یک ردیف کامل درخت گرده‌زا در برابر هر ردیف از درختان اصلی و یا یک

درخت در مرکز مربعی است که بر روی هر ضلع آن سه درخت اصلی کشت شده باشد، چنانکه در برابر هر هشت درخت اصلی یک درخت گرده‌زا در باغ وجود داشته باشد.

نوع هرس

طرز تربیت درخت سیب برحسب رقم و عادت رشد آن تفاوت می‌کند. در ارقامی مانند گلاب و لبنانی زرد که شاخه‌ها به‌طور قائم هستند درخت را به شکل شلجمی، و در برخی دیگر از ارقام که شاخه‌های آنها بیشتر افقی هستند به شکل جامی تربیت می‌کنند. پس از انجام (هرس) شکل‌دهی باید، تا زمان بلوغ، میزان هرس به حداقل کاهش داده شود و در درختان بالغ نیز باید این عمل محدود به حذف شاخه‌های آفت‌زده و مزاحم و پیر گردد.

روش‌های تکثیر

ازدیاد درخت سیب به روش پیوند انجام می‌شود. با به‌کار بردن پایه‌های مختلف که همگی از جنس سیب و دارای قدرت‌های متفاوت هستند می‌توان رشد و ارتفاع پیوندک را کنترل کرد. در چند دهه اخیر، ایستگاه پژوهشی ایست مالینگ - East Malling انگلستان پایه‌های مختلفی به بازار ارائه داده است که با علامت اختصاری ای-ام- (EM (East Malling همراه با شماره‌های ویژه‌ای مشخص می‌شوند. هر کدام از این پایه‌ها، که به روش (خوابانیدن) ازدیاد می‌گردند، رشد پیوندک را در حد معینی محدود می‌سازند، بنابراین فاصله کشت درختان پیوند شده بر روی آنها، بر حسب نوع پایه، متفاوت است. در حال حاضر در اکثر نقاط دنیا، به خاطر آسانی انجام عملیات داشت و برداشت، باغداران بیشتر به استفاده از درختان پاکوتاه - Dwarf (حداکثر ارتفاع سه متر) و فواصل کشت کمتر گرایش دارند.

ارقام مهم

مهم‌ترین ارقام سیب، سیب لبنانی زرد Golden Delicious و سیب لبنانی قرمز Red Delicious می‌باشد.

